Greek — Towards Better Sharing of Cultural Heritage — A call to action to policymakers
Translation by Vasiliki Psaridou

*The original English version is the authoritative version on which this unofficial translation is based.*

Towards Better Sharing of Cultural Heritage — A Call to Action to Policymakers

# ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΕΝΑ ΚΑΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ ΣΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ένας οδηγός πολιτικής Creative Commons

«Μπορείς να επιτρέψεις... το κοινό να στερηθεί κάτι τόσο χρήσιμο και πολύτιμο;... Όταν αυτή η απώλεια έχει υποστεί, δεν θα υπάρχει άνθρωπος στον κόσμο... που θα μπορεί να την επισκευάσει. ” Gabriel Naudé (1600-1653) Γάλλος βιβλιοθηκάριος και μελετητής 1

Πρόλογος

Η διατήρηση, η πρόσβαση, η κοινή χρήση, η χρήση και η επαναχρησιμοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι βασικά συστατικά των ακμάζουσών και ανθεκτικών κοινωνιών και αποδεικνύονται ότι συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη. Αλλά οι ανεπαρκείς, ανύπαρκτες ή ασαφείς δημόσιες πολιτικές —ιδιαίτερα οι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων και οι σχετικοί νόμοι— δημιουργούν συχνά περιττά εμπόδια γύρω από την πολιτιστική κληρονομιά. Στην Creative Commons (CC), το γνωρίζουμε από τότε που κυκλοφόρησε για πρώτη φορά τις άδειες πνευματικών δικαιωμάτων πριν από 20 χρόνια για να βελτιώσουμε την κοινή χρήση μιας μεγάλης ποικιλίας δημιουργικού περιεχομένου. Στην πραγματικότητα, τα νομικά εργαλεία CC δημιουργήθηκαν ειδικά για την άρση αυτών των φραγμών πολιτικής και πολλά ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς (CHI) τα έχουν αξιοποιήσει με επιτυχία για να κυκλοφορήσουν σχεδόν πέντε εκατομμύρια ψηφιακές ανοιχτές εικόνες. Για παράδειγμα, μόνο τα τελευταία χρόνια, μουσεία όπως τα μουσεία του Παρισιού στη Γαλλία, το Ίδρυμα Smithsonian, το Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης και το Μουσείο Τέχνης του Κλίβελαντ στις Ηνωμένες Πολιτείες, το Μουσείο του Όκλαντ στη Νέα Ζηλανδία και το Αιγυπτιακό Μουσείο του Τορίνο στην Ιταλία, έχουν κυκλοφορήσει όλα περιεχόμενο χρησιμοποιώντας εργαλεία CC

ή άδειες. Βιβλιοθήκες όπως η Εθνική και Πανεπιστημιακή Βιβλιοθήκη της Σλοβενίας και η Εθνική Κεντρική Βιβλιοθήκη της Ρώμης, Ιταλία, έχουν επίσης διαθέσει τις συλλογές τους με τα εργαλεία CC. Στο μέτωπο των αρχείων, παραδείγματα περιλαμβάνουν το Archivo Histórico de la Provincia de Buenos Aires στην Αργεντινή, το Queensland State Archive στην Αυστραλία, το Centro de Fotografía de Montevideo στην Ουρουγουάη και το Archivio fotografico Ricordi στην Ιταλία. Ενώ τα νομικά εργαλεία CC προωθούν την παγκόσμια κοινή χρήση, δεν έχουν σχεδιαστεί για να αποτελούν πανάκεια σε όλες τις δυσκολίες της ψηφιακής κοινής χρήσης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Είναι ο απλούστερος τρόπος για τους δημιουργούς και τους κατόχους δικαιωμάτων να επιλέξουν ένα πιο ευέλικτο μοντέλο κοινής χρήσης, αλλά δεν δημιουργούν ένα γενικό πλαίσιο κοινής χρήσης για όλους. Προσεγγίσεις όπως η προώθηση ενός "εθελοντικού δημόσιου τομέα" μέσω τυπικών παραιτήσεων, όπως η αφοσίωση σε δημόσιο τομέα CC (CC0), αλλά δεν μπορούν ποτέ να υποκαταστήσουν πλήρως τους κατάλληλους νόμους και έναν πραγματικό δημόσιο τομέα περιεχομένου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα από το νόμο. Έτσι, πολλοί άνθρωποι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τεράστιες προκλήσεις στο ψηφιακό περιβάλλον όσον αφορά την πρόσβαση, την κοινή χρήση και την (επανα)χρήση του περιεχομένου που διατηρείται σε CHI, παρά την αυξανόμενη χρήση των νομικών εργαλείων CC ως παγκόσμιων προτύπων κοινής χρήσης. Ως εκ τούτου, απαιτείται μεταρρύθμιση της πολιτικής για να καλυφθούν τυχόν κενά που αφήνει ένα ανοιχτό «μπάλωμα» αδειοδότησης σε ένα καθολικό, πολυδιάστατο πρόβλημα. Απαιτείται για να επιτευχθεί καλύτερος διαμοιρασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς παγκοσμίως, δηλαδή: • Κοινή χρήση χωρίς αποκλεισμούς, δίκαιη και έντιμη — όπου όλοι έχουν ευρεία πρόσβαση στο περιεχόμενο, συνεισφέρουν στη δημιουργικότητά τους και λαμβάνουν αναγνώριση και ανταμοιβές για τη συνεισφορά τους. • Η κοινή χρήση είναι αμφίδρομη — όπου εξισορροπούμε εκ νέου τον λοξό κόσμο στον οποίο ζούμε τώρα, στον οποίο λίγοι παράγουν και κερδίζουν από έργα που καταναλώνουν πολλοί. • Κοινή χρήση που είναι βιώσιμη — όπου η ανοιχτή συμμετοχή στα δημόσια κοινά είναι η προεπιλογή και όχι η εξαίρεση. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η ανάγκη, αυτή η πρόσκληση για δράση δίνει μια σαφή διάγνωση των προκλήσεων και προσφέρει πρακτικές, εφαρμόσιμες συστάσεις για την επίτευξη θετικής αλλαγής πολιτικής, ώστε να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε τη μετασχηματιστική δύναμη της καλύτερης ανταλλαγής πολιτιστικής κληρονομιάς προς όφελος ιδρυμάτων, ατόμων, κοινότητες και την κοινωνία γενικότερα. Θέλω να εκφράσω τη βαθιά μου ευγνωμοσύνη σε όλους όσους συνέβαλαν σε αυτόν τον σημαντικό πόρο. Για τις γνώσεις, την τεχνογνωσία, τον ενθουσιασμό και την αφοσίωσή σας στην καλύτερη ανταλλαγή, σας ευχαριστώ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ Για περισσότερες από δύο δεκαετίες, η Creative Commons (CC) δραστηριοποιείται στον πολιτιστικό τομέα, προωθώντας την ανοιχτή ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών και τεχνουργημάτων για την οικοδόμηση ενός πιο δίκαιου, προσβάσιμου και καινοτόμου κόσμου. Με γνώμονα το όραμά μας να επιτύχουμε καλύτερο διαμοιρασμό της πολιτιστικής κληρονομιάς, η CC οδηγεί τη μεταρρύθμιση της πολιτικής σε παγκόσμια κλίμακα. Προτείνοντας πέντε συγκεκριμένες δράσεις, ο στόχος μας είναι να υποστηρίξουμε τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε όλο τον κόσμο στη μεταρρύθμιση της πολιτικής —ιδίως των νόμων περί πνευματικών δικαιωμάτων— εντός και σε όλες τις αντίστοιχες δικαιοδοσίες τους για να επιτύχουν καλύτερο μοίρασμα της πολιτιστικής

κληρονομιάς προς το δημόσιο συμφέρον. Αυτές οι δράσεις προσφέρουν μια βάση για ένα κοινό όραμα για καλύτερη κοινή χρήση, τονίζοντας ότι οποιοδήποτε πλαίσιο πολιτικής προορίζεται να εξυπηρετεί πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς με ισορροπημένο τρόπο: από δημιουργούς έως (επανα)χρήστες πολιτιστικής κληρονομιάς μέχρι ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς, μεταξύ πολλών άλλων παραγόντων. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει:

Να προστατεύουν τον Δημόσιο Τομέα από τη διάβρωση • Να υιοθετούν σαφή και ισχυρή πολιτική που δηλώνει ξεκάθαρα ότι οι πιστές αναπαραγωγές υλικών δημόσιου τομέα δεν πρέπει να επιβαρύνονται από τεχνικούς, οικονομικούς, νομικούς ή συμβατικούς περιορισμούς. •Να προσφέρουν ένα μηχανισμό για να αμφισβητηθεί μία αξίωση πνευματικών δικαιωμάτων ή να αμφισβητηθεί μια κατάσταση ενός αντικειμένου ως νόμιμου σε δημόσιο τομέα.

Να μειώσουν τη διάρκεια προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων • Να μειώσουν τη διάρκεια προστασίας. • Η προστασία να εξαρτάται από την εγγραφή (ή άλλη διατύπωση). • Να αντισταθούν στις προτάσεις για παράταση των όρων πνευματικών δικαιωμάτων περισσότερο από ό,τι είναι σήμερα. • Να κάνουν όσο το δυνατόν πιο εύκολο τον προσδιορισμό των έργων ως ορφανών.

Να προστατεύουν τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς από την ευθύνη • Να καταργούν την ευθύνη για ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς που ενεργούν καλόπιστα. • Όπου η ευθύνη δεν μπορεί να αρθεί, να περιορίζουν τις κυρώσεις και τα ένδικα μέσα για τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς. • Να δημιουργούν ένα ασφαλές λιμανι που θα επιτρέπει στα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς να ασκούν νόμιμα τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης των συλλογών στο διαδίκτυο στους χρήστες τους, και να τους ενθαρρύνουν να συμμορφώνονται με τους μηχανισμούς ειδοποίησης και κατάργησης σε περίπτωση αξιώσεων παραβίασης που υποβάλλονται από δικαιούχους.

Να επιτρέπουν νομικά τις απαραίτητες δραστηριότητες των ιδρυμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς • Να επιτρέπουν στα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς να αναπαράγουν και να κάνουν διαθέσιμη την κληρονομιά που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα για χρήση και επαναχρησιμοποίηση από το κοινό για μη εμπορικούς σκοπούς. • Να αδειοδοτούν όλες τις απαραίτητες δραστηριότητες που επιτρέπουν στους χρήστες να κάνουν χρήση της κληρονομιάς για μη εμπορικούς σκοπούς και να χρησιμοποιούν την κληρονομιά για να συμμετέχουν στο δημόσιο διάλογο.

Να διασφαλίσουν τον σεβασμό, την ισότητα, την διαφορετικότητα και την συμμετοχικότητα • Να εξετάζουν, εκτός από το καθεστώς δημόσιου τομέα ενός πολιτιστικού στοιχείου, πρόσθετων νομικών  ηθικών ή συμβατικών περιορισμών που ενδέχεται να διέπουν τους

όρους πρόσβασης, χρήσης και επαναχρησιμοποίησης. •να αναγνωρίζουν ότι οι περιορισμοί πρόσβασης και επαναχρησιμοποίησης μπορεί να δικαιολογούνται για ηθικούς λόγους. • να εμπλέκουν και να έρχονται σε επαφή με κοινότητες πηγής για τον καθορισμό ενός πλαισίου για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση συλλογών. και • να επικοινωνούν με σαφήνεια και να εκπαιδεύουν τους χρήστες τους σχετικά με τους όρους χρήσης και επαναχρησιμοποίησης, καθώς και τυχόν προϋποθέσεις που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο για να γίνει πιο δίκαιη η κοινή χρήση

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΑΥΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Προέλευση Για περισσότερες από δύο δεκαετίες, η Creative Commons (CC) δραστηριοποιείται στον πολιτιστικό τομέα, προωθώντας την ανοιχτή ανταλλαγή πληροφοριών, ιδεών και τεχνουργημάτων για την οικοδόμηση ενός πιο δίκαιου, προσβάσιμου και καινοτόμου κόσμου. Η κληρονομιά της CC διαποτίζει το ανοιχτό μας πρόγραμμα πολιτισμού2 και προσφέρει μια σταθερή σκαλωσιά στις τρέχουσες προσπάθειές μας να προωθήσουμε την καλύτερη ανταλλαγή της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τον Απρίλιο του 2022, δημοσιεύσαμε ένα έγγραφο πολιτικής με τίτλο «Προς μια καλύτερη κοινή χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς — Μια ατζέντα για τη μεταρρύθμιση των πνευματικών δικαιωμάτων»3, που αναπτύχθηκε από μέλη της Creative Commons Copyright Platform 4 και φίλους CC από όλο τον κόσμο. Το έγγραφο πραγματεύεται τα βασικά ζητήματα πολιτικής υψηλού επιπέδου για την υποστήριξη της καλύτερης ανταλλαγής, με έμφαση στην κληρονομιά που φυλάσσεται σε ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς (CHIs), όπως γκαλερί, βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία (GLAM). Αν και είναι ένα διάσημο έγγραφο αναφοράς, δεν προορίζεται να χρησιμεύσει ως ένας απλός, συνοπτικός, προσβάσιμος πόρος. Το τελευταίο είναι ο σκοπός του παρόντος οδηγού.

Στόχος και κοινό-στόχος Αυτό το έγγραφο στοχεύει να υποστηρίξει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στη μεταρρύθμιση της πολιτικής —ιδίως των νόμων περί πνευματικών δικαιωμάτων— εντός και σε όλες τις αντίστοιχες δικαιοδοσίες τους για να επιτύχουν καλύτερο διαμοιρασμό της πολιτιστικής κληρονομιάς προς το δημόσιο συμφέρον. Προσφέρει μια βάση για ένα κοινό όραμα για καλύτερη κοινή χρήση, τονίζοντας ότι οποιοδήποτε πλαίσιο πολιτικής προορίζεται να εξυπηρετεί πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς με ισορροπημένο τρόπο: από δημιουργούς έως (επανα)χρήστες της πολιτιστικής κληρονομιάς μέχρι CHI, μεταξύ πολλών άλλων παραγόντων. Αυτός ο οδηγός προορίζεται για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε όλο τον κόσμο: άτομα που εργάζονται σε κυβερνητικά τμήματα, υπουργεία, νομοθετικά όργανα ή άλλους δημόσιους φορείς και είναι υπεύθυνοι για τη χάραξη και τη λήψη αποφάσεων σχετικά με δημόσιες πολιτικές ή κανόνες (π.χ. νόμους, κανονισμούς κ.λπ.) σε εθνικό, περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο. Μπορεί επίσης να ενδιαφέρει επαγγελματίες και ασκούμενους που εργάζονται σε θεσμικά περιβάλλοντα στην πολιτιστική

κληρονομιά ή άλλους τομείς, ιδίως στους τομείς της δημιουργικότητας, της εκπαίδευσης ή της έρευνας, καθώς και οποιονδήποτε ενδιαφέρεται να επιφέρει θετικές αλλαγές στην πρόσβαση, την κοινή χρήση, τη χρήση και την επαναχρησιμοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς προς το δημόσιο συμφέρον.

ΜΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζει η πολιτιστική κληρονομιά; Κλιματική αλλαγή, κρίσεις υγείας, ένοπλες συγκρούσεις… και πνευματικά δικαιώματα; Ο κόσμος γνώριζε πάντα κρίσεις, συγκρούσεις και μεγάλες απειλές για την ίδια του την ύπαρξη, και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έσπευσαν να δράσουν προκειμένου να διαφυλάξουν τις ζωές και τις περιουσίες των πληγέντων. Μια κρίση που συχνά παραβλέπεται, αν και όχι λιγότερο σημαντική, είναι η ανεπανόρθωτη απώλεια της πολιτιστικής κληρονομιάς —της τοπικής ιστορίας, τέχνης και τεχνουργημάτων και γνώσης μιας περιοχής, που συχνά συνδέονται βαθιά με τις ταυτότητες των ανθρώπων και δεν είναι εύκολα προσβάσιμες και κοινοποιημένες, πόσο μάλλον αντικαταστάσιμες. Μόνο τα τελευταία χρόνια, ο κόσμος διέρχεται από έναν αυξημένο αριθμό προκλήσεων.

Οι υγειονομικές κρίσεις, όπως η πανδημία του COVID-19, μπορούν να έχουν οξύ αντίκτυπο στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Για παράδειγμα, πολλές βιβλιοθήκες αναγκάστηκαν να κλείσουν τις πόρτες τους κατά τη διάρκεια του κλειδώματος και αντιμετώπισαν εμπόδια για να συνεχίσουν να παρέχουν πρόσβαση σε υλικά και υπηρεσίες στους χρήστες τους στο ψηφιακό περιβάλλον, όπως ο ψηφιακός δανεισμός και η διαδικτυακή αφήγηση. 5

Οι ανθρωπιστικές και ένοπλες συγκρούσεις, όπως οι πόλεμοι στην Ουκρανία και σε μέρη της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής, για να αναφέρουμε μερικές, έχουν απαιτήσει προσπάθειες για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς αιώνων προτού χαθεί οριστικά, όπως τις προσπάθειες ψηφιοποίησης και ανοικοδόμησης σε εξέλιξη στη Συρία μετά την καταστροφή της αρχαίας πόλης της Παλμύρας. 6

Η άνοδος της στάθμης της θάλασσας λόγω της κλιματικής αλλαγής απειλεί αντικείμενα, τοποθεσίες, μνημεία, ολόκληρες πόλεις, ακόμη και ολόκληρα έθνη. 7 Είδαμε ότι οι πυρκαγιές —είτε προκλήθηκαν από κλιματική αλλαγή, ανθρώπινη παραμέληση ή σύγκρουση— έχουν θέσει σε κρίσιμο κίνδυνο χώρους και ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς τα τελευταία χρόνια, σε μέρη όπως η Βραζιλία, 8 η Νότια Αφρική, 9 και το Νησί του Πάσχα (Χιλή),10 μεταξύ άλλων.11

ΜΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Είναι αρκετά δύσκολο να διατηρήσεις, να έχεις πρόσβαση και να μοιραστείς την πολιτιστική κληρονομιά ενόψει πολέμων, πείνας και φυσικών καταστροφών. Μια σύνθετη, συχνά ελάχιστα γνωστή πρόκληση είναι ο νόμος περί πνευματικών δικαιωμάτων. Νόμοι περί πνευματικής ιδιοκτησίας που δεν επιτρέπουν την πλήρη χρήση του δημόσιου τομέα, που δεν επιτρέπουν εξαιρέσεις και περιορισμούς για εκπαιδευτικές 12 και άλλες νόμιμες χρήσεις και που δεν επιτρέπουν στα ιδρύματα να κάνουν χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για ψηφιοποίηση, διατήρηση και πρόσβαση στις συλλογές τους, καθιστούν ακόμη πιο δύσκολο για τους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση και να απολαμβάνουν την πολιτιστική κληρονομιά και για τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς 13 (CHI) να εκπληρώσουν τις κρίσιμες αποστολές τους. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στο ψηφιακό περιβάλλον, όπου με την έλευση του Διαδικτύου, οι προσδοκίες του κοινού έχουν αλλάξει ριζικά σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, γνώση και κουλτούρα που τηρούνται στα CHI. Παράγοντες όπως οι περιορισμένοι πόροι παίζουν ρόλο, αλλά συχνά ευθύνεται το πλαίσιο πολιτικής: ανίκανο να συμβαδίσει με τις τεχνολογικές εξελίξεις, σήμερα εξακολουθεί να είναι ακατάλληλο για την ψηφιακή εποχή, με αρνητικές επιπτώσεις στην κοινή μας αποστολή να αυξήσουμε το παγκόσμιο άθροισμα γνώσης , ενισχύουν τη συλλογική παραγωγή γνώσης και ενθαρρύνουν τη συμμετοχή στην πολιτιστική δημιουργικότητα. Οι ακατάλληλοι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων θέτουν σε κίνδυνο ολόκληρο το οικοσύστημα της πολιτιστικής κληρονομιάς του κόσμου μας. Αυτό πρέπει να αλλάξει. Οργανισμοί όπως το Open Knowledge και το Creative Commons (CC) έχουν δημιουργήσει τυποποιημένα εργαλεία για να διευκολύνουν τόσο τα άτομα όσο και τα ιδρύματα να ελευθερώνουν περιεχόμενο όσο το δυνατόν περισσότερο. Αυτά τα εργαλεία είναι παραίτηση από δικαιώματα που προορίζονται να θέσουν το περιεχόμενο σε αυτό που μερικές φορές ονομάζεται κατάσταση «εθελοντικού δημόσιου τομέα». Ωστόσο, αυτή η προσέγγιση έχει σαφή όρια, με το πιο σημαντικό να είναι οι δικαιοδοσίες όπου η πλήρης παραίτηση από τα πνευματικά δικαιώματα δεν είναι δυνατή βάσει της εθνικής νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων. Για να εξακολουθούν να έχουν αποτέλεσμα για/σε τέτοιες δικαιοδοσίες, τα εργαλεία παραίτησης περιέχουν άνευ όρων εναλλακτικές άδειες, ισχυρισμούς μη επιβολής και πολλά άλλα. Τα πολλά σενάρια όπου τέτοιες περίπλοκες κατασκευές μπορεί να αποτύχουν, το γενικό δίκαιο των συμβάσεων που παρέχει τα πιο προφανή, καθιστούν προφανές ότι τα τυπικά εργαλεία μπορούν να είναι μόνο μια ενημέρωση κώδικα, όχι μια επιδιόρθωση προβλημάτων του συστήματος πνευματικών δικαιωμάτων.14

Τι είναι πολιτιστική κληρονομιά και τι σημαίνει να την «απολαύσεις»; «Η πολιτιστική κληρονομιά είναι, με την ευρεία της έννοια, ένα προϊόν και μια διαδικασία, που παρέχει στις κοινωνίες έναν πλούτο πόρων που κληρονομούνται από το παρελθόν, δημιουργούνται στο παρόν και παρέχονται προς όφελος των μελλοντικών γενεών.»15 – Συμμετοχή της UNESCO

στην πολιτιστική ζωή αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα και η πρόσβαση και η απόλαυση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή.16 Η πρόσβαση και η κοινή χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ένα παγκόσμιο θεμελιώδες δικαίωμα και πρέπει να τηρούνται ως έχουν.

Οι ακατάλληλοι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων θέτουν σε κίνδυνο ολόκληρο το οικοσύστημα της πολιτιστικής κληρονομιάς του κόσμου μας. Αυτό πρέπει να αλλάξει.

ΜΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Γιατί είναι σημαντικό να διατηρηθεί η πρόσβαση και η καλύτερη ανταλλαγή της πολιτιστικής κληρονομιάς; Η πολιτιστική κληρονομιά διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στις κοινωνίες μας. Η δυνατότητα πρόσβασης, μελέτης και επαναχρησιμοποίησης της κληρονομιάς, καθώς και σχετικών πληροφοριών και γνώσεων, μας επιτρέπει να μάθουμε από τα λάθη μας και να βασιστούμε στη δημιουργικότητα των προγόνων μας. Η πρόσβαση στην πολιτιστική κληρονομιά είναι απαραίτητη για τις κοινωνίες για να βασίζονται στα διδάγματα από το παρελθόν τους προκειμένου να βρουν σκοπό για το μέλλον τους. Αυτό γίνεται πιο σημαντικό καθώς η κληρονομιά γίνεται ολοένα και περισσότερο διαδικτυακή, όπου οι δυνατότητες για κοινή χρήση και συνεργασία είναι τεράστιες, αλλά οι νόμοι περιοριστικοί. Όταν οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν τέτοιες προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην κληρονομιά τους, πώς μπορούν να κατανοήσουν το παρόν τους και να χτίσουν βιώσιμα το μέλλον τους; Πώς μπορούν να μάθουν από τα λάθη της ιστορίας, να συμμετάσχουν σε παραγωγικούς κύκλους δημιουργικότητας και να απολαύσουν το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην πρόσβαση στον πολιτισμό; Αν θέλουμε να οικοδομήσουμε ένα βιώσιμο μέλλον για όλους, πρέπει να ξεκλειδώσουμε τις δυνατότητες της ψηφιακής εποχής προς όφελος των CHI και των χρηστών τους και να ανοίξουμε την πολιτιστική κληρονομιά για να την απαλλάξουμε από αδικαιολόγητους περιορισμούς.

Τι είναι οι ΣΒΑ και πώς σχετίζονται με την ανοιχτή κουλτούρα; Όπως τονίζουν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (SDGs)17 και η Διακήρυξη του Mondicult 2022 για τον Πολιτισμό 18, ο πολιτισμός είναι ένα παγκόσμιο δημόσιο αγαθό. Τα δημόσια αγαθά προορίζονται να είναι ελεύθερα να τα μοιράζονται και να τα απολαμβάνουν όλοι, παντού. Σύμφωνα με τα λόγια της UNESCO, «ο πολιτισμός είναι η γέφυρα μεταξύ των λαών και των χωρών… και το κλειδί για το ξεκλείδωμα της αμοιβαίας κατανόησης και την ενίσχυση της παγκόσμιας δράσης που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και τον σεβασμό της διαφορετικότητας». πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες και θεμελιώδεις ελευθερίες, και 11.421 για την προστασία και τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Γίνονται εκκλήσεις να γίνει ο πολιτισμός ένας από μόνος στόχος βιώσιμης ανάπτυξης και τα CHI είναι

αναγνωρισμένοι φορείς βιώσιμης ανάπτυξης που μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Όταν οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν τέτοιες προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην προηγούμενη κληρονομιά τους, πώς μπορούν να κατανοήσουν το παρόν τους και να χτίσουν βιώσιμα το μέλλον τους;

ΜΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Ποια είναι τα οφέλη από την καλύτερη ανταλλαγή της πολιτιστικής κληρονομιάς; Η ανοιχτή κοινή χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν είναι μόνο απαραίτητη για την επίλυση των μεγαλύτερων προβλημάτων του κόσμου και την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης,22 είναι επίσης ένα θετικό μέσο για να ενισχύσουμε και να εμπλουτίσουμε την πολιτιστική μας ζωή και να κάνουμε τις συλλογές σχετικές στην ψηφιακή εποχή, ειδικά σε μεγάλες πλατφόρμες κοινής χρήσης. Για παράδειγμα, το 2018, το Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης σημείωσε αύξηση 385% στην ορατότητα στη Wikipedia, φτάνοντας τα 10 εκατομμύρια άτομα το μήνα χάρη στην πολιτική ανοιχτής πρόσβασης.23 Το 2021, η συλλογή Wellcome στο Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσε ότι οι εικόνες της είχαν ξεπεράσει το 1,5 δισεκατομμύρια προβολές στη Wikipedia.24

Το Open Culture μπορεί να βοηθήσει τα CHI και την κοινωνία των πολιτών: • να ενισχύσει την καθολική πρόσβαση στην πολιτιστική κληρονομιά, όσο το δυνατόν ευρύτερα και δίκαια, • να δώσει τη δυνατότητα σε δημιουργούς και καλλιτέχνες να ανακαλύψουν, να μοιραστούν και να αναμειγνύουν υλικά πολιτιστικής κληρονομιάς, • να υποστηρίξει τη σύγχρονη δημιουργικότητα στον ψηφιακό χώρο, • να λειτουργεί ως κινητήριος δύναμη για βιώσιμη πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη, μέσω δίκαιης αμοιβής και ανοιχτών, οικονομικά βιώσιμων μοντέλων, • να είναι καταλύτης για τη διάδοση και αναζωογόνηση του πολιτισμού, • να διευκολύνει τη διατήρηση της παγκόσμιας μνήμης, • να προωθεί τον διαπολιτισμικό διάλογο και την κατανόηση, • να επηρεάζουν θετικά τη σύγχρονη κουλτούρα και τη δημιουργικότητα εντός και εκτός θεσμικών πλαισίων, • να δημιουργούν, υιοθετούν και εφαρμόζουν πολιτικές ανοιχτού πολιτισμού που υποστηρίζουν όλους αυτούς τους στόχους. Ιδιαίτερα, ο εορτασμός της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω καλύτερης ανταλλαγής μπορεί να μειώσει τα εμπόδια στη συνεργατική οικοδόμηση γνώσης, να συμβάλει στην ενίσχυση της διαπολιτισμικής κατανόησης και να επιτρέψει σε όλους να συμμετάσχουν αμέσως σε έναν θετικό κύκλο δημιουργικότητας.25

Τι θα συμβεί αν δεν λάβουμε μέτρα; Εάν δεν ενεργήσουμε για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου πολιτικής, κινδυνεύουμε συλλογικά: • να υπονομεύσουμε τις δραστηριότητες δημοσίου συμφέροντος των ιδρυμάτων στο ψηφιακό περιβάλλον, • να πραγματοποιήσουμε κακή

απόδοση επένδυσης στο βαθμό που τα CHI χρηματοδοτούνται από το δημόσιο, • να επιδεινώσουμε τις ανισότητες περιορίζοντας τις προσπάθειες παροχής καθολικής πρόσβασης στη γνώση και τον πολιτισμό, • να χαράξουμε μια μαύρη τρύπα 26 στην ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά του κόσμου, • να δημιουργήσουμε αποσύνδεση μεταξύ της κυριαρχίας των δεδομένων, της πρόσβασης στα δεδομένα και της πολιτιστικής κληρονομιάς. • να αποξενώσουμε τα μέλη της κοινωνίας από τις ιστορίες τους, • να συμβάλουμε στη μικρότερη διάρκεια μνήμης και προσοχής των κοινωνιών, • να επαναλάβουμε το χειρότερο της ιστορίας μας., • να συμμετέχουν λιγότερα άτομα σε πολιτιστικές συζητήσεις, χάνοντας έτσι την ευκαιρία να δημιουργήσουν χώρους για αμοιβαία μάθηση και γνώση- οικοδόμηση, • να αφήσουμε την πρόσβαση και το μοίρασμα στα αποκλειστικά χέρια ιδιωτικών, κερδοσκοπικών παραγόντων, μειώνοντας την ποικιλομορφία των διαθέσιμων και καθιστώντας την κληρονομιά μας ευάλωτη στις ιδιοτροπίες των πλουσίων και των ισχυρών

Η ώρα για δράση είναι τώρα.

ΠΕΝΤΕ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Για να επιτευχθεί καλύτερος διαμοιρασμός, τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς (CHI) πρέπει να μπορούν ελεύθερα να απορροφούν, να τρυγούν, να ψηφιοποιούν, να μεταφέρουν και να κάνουν διαθέσιμη την πολιτιστική κληρονομιά στους ανθρώπους που υπηρετούν στα ιδρύματά τους και στο Διαδίκτυο. Αυτό είναι μέρος του καθήκοντος δημοσίου συμφέροντος τους. Φυσικά, δεν αρκεί για τα CHI να διατηρήσουν και να διαθέσουν την κληρονομιά, εάν οι άνθρωποι δεν μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν για ιδιωτική μελέτη, παρωδία, έρευνα ή κριτική και άλλες δραστηριότητες που επιτρέπουν την άσκηση θεμελιωδών δικαιωμάτων. Τα CHI πρέπει επομένως να αποκτήσουν αυξημένη ικανότητα να επιτρέπουν σε κάθε μέλος του κοινού να απολαμβάνει απεριόριστη, ευρεία πρόσβαση και ικανότητα να μοιράζεται και να (επανα)χρησιμοποιεί την πολιτιστική κληρονομιά όσο το δυνατόν περισσότερο. Ως εκ τούτου, η ανάγκη για μια σαφή υποστηρικτική πολιτική για την κληρονομιά επεκτείνεται στους χρήστες και σε ολόκληρο το οικοσύστημα κοινής κληρονομιάς. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, οι νόμοι περί πνευματικών δικαιωμάτων, οι κοινωνικοί κανόνες, καθώς και οι πρακτικές και οι συμπεριφορές (που μπορεί όλα να αποτελούν μέρος ή να σχετίζονται με το «πλαίσιο πολιτικής») πρέπει να αλλάξουν, πολλά από τα οποία μπορούν να επηρεαστούν άμεσα από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Τι εννοούμε με τον όρο «πλαίσιο πολιτικής» και «κανόνες»; Σε αυτό το έγγραφο, ένα πλαίσιο πολιτικής είναι το σύνολο κανόνων που διέπουν την πρόσβαση των θεσμών και των ανθρώπων και τη χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς γενικά — είτε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό ή διεθνές. Για να επιτευχθεί μια κοινή, μόνιμη λύση, πρέπει να ληφθούν υπόψη

πολλοί τομείς πολιτικής, όπως: πνευματικά δικαιώματα και συγγενικά δικαιώματα, προστασία δεδομένων, ιδιωτικότητα, παραδοσιακή γνώση, δεοντολογία, πολιτιστικά δικαιώματα, πολιτιστική κληρονομιά και πληροφορίες του δημόσιου τομέα, μεταξύ άλλων. Επειδή τα πνευματικά δικαιώματα είναι τόσο θεμελιώδη για τον τρόπο με τον οποίο παράγεται, μοιράζεται και χρησιμοποιείται η πολιτιστική κληρονομιά, είναι ένα καλό μέρος για να αρχίσετε να οδηγείτε θετικές αλλαγές προς καλύτερη κοινή χρήση.

Ακολουθούν πέντε συγκεκριμένες ενέργειες για την επίτευξη αυτής της απαραίτητης αλλαγής: 1. Προστασία του δημόσιου τομέα από τη διάβρωση 2. Μείωση της διάρκειας προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων 3. Νομικά να επιτρέπονται οι απαραίτητες δραστηριότητες των ιδρυμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς 4. Προστασία των ιδρυμάτων πολιτιστικής κληρονομιάς από την ευθύνη ισότητα, ποικιλομορφία και ένταξη

ΔΡΑΣΗ 1: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΒΡΩΣΗ

Πρόβλημα: Οι εξωτερικές απειλές διαβρώνουν τον δημόσιο τομέα και δημιουργούν φραγμούς γύρω από μη πρωτότυπες αναπαραγωγές υλικών δημοσίου τομέα, Ψηφιακές αναπαραγωγές υλικών δημόσιου τομέα — που όλα ανήκουν στον δημόσιο τομέα — κλείνονται πίσω από πολλά εμπόδια και περιορισμούς, διαβρώνοντας έτσι το κοινό τομέα. Η διάβρωση συμβαίνει λόγω διαφόρων απειλών. Τεχνικά: ίδρυμα, πλατφόρμα ή λογισμικό χρησιμοποιεί διαχείριση ψηφιακών δικαιωμάτων (DRM), όπως υδατογραφήματα, πάνω από ψηφιακά αντικείμενα. Νομιμος: • Νόμος περί πνευματικής ιδιοκτησίας — ίδρυμα διεκδικεί ένα δευτερεύον επίπεδο πνευματικών δικαιωμάτων έναντι μη πρωτότυπων ψηφιακών αναπαραγωγών·28 • Δίκαιο για την πολιτιστική κληρονομιά — Σε ορισμένες χώρες (π.χ. Γαλλία, Ιταλία, Βουλγαρία, Ελλάδα, μεταξύ άλλων), ψηφιακά αντίγραφα έργων δημόσιου τομέα που διατηρούνται σε ιδρύματα δεν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθούν ελεύθερα για εμπορικούς σκοπούς βάσει της νομοθεσίας περί προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς· • Δίκαιο περί εμπορικών σημάτων — το ίδρυμα χρησιμοποιεί την προστασία εμπορικών σημάτων έναντι της πολιτιστικής κληρονομιάς του δημόσιου τομέα για να αποτρέψει την ελεύθερη επαναχρησιμοποίηση (ή απόπειρα να το κάνει).

Είναι γεγονός! → Το Βρετανικό Μουσείο χρεώνει ένα τέλος £ 179 για τη λήψη μιας αναπαραγωγής ενός πίνακα δημόσιας ιδιοκτησίας του καλλιτέχνη Hawing Hogarth του 19ου αιώνα.30 → Το 2019, το Μουσείο Neues στο Βερολίνο κυκλοφόρησε μια τρισδιάστατη σάρωση της προτομής της Νεφερτίτης 3000 ετών από την αρχαία Αίγυπτο που εκτίθεται στο μουσείο με άδεια CC BY-NCSA.31 → Το 2022, το Μουσείο Ουφίτσι στη Φλωρεντία κινήθηκε νομικά κατά του Γάλλου σχεδιαστή Jean Paul Gaultier για τη χρήση του πίνακα δημόσιας ιδιοκτησίας Γέννηση της Αφροδίτης του αναγεννησιακού καλλιτέχνη Boticelli.32 → Οι όροι υπηρεσίας του Μουσείου Βαν Γκογκ περιορίζουν την επαναχρησιμοποίηση των έργων δημόσιου τομέα του

Ολλανδού καλλιτέχνη μόνο σε μη εμπορικές περιπτώσεις.33 → Το 2016, το Εθνικό Ινστιτούτο του Fryderyk Chopin εξέδωσε διάταγμα για την προστασία του ονόματος και της δημόσιας εικόνας του και υπέβαλε αίτηση εγγραφής δύο εμπορικών σημάτων για τη λέξη «Chopin».34

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Ο δημόσιος τομέας πρέπει να προστατεύεται ειδικά και ρητά από το νόμο. Αν και αναγνωρίζεται ότι υπάρχουν περιστασιακά πολιτιστικοί ή ηθικοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται κατά την κοινή χρήση και την επαναχρησιμοποίηση έργων δημόσιου τομέα (βλ. Ενέργεια 5), ο νόμος πρέπει να καθιστά σαφές ότι τα υλικά δημόσιου τομέα μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν νομίμως ελεύθερα, μεταξύ άλλων για εμπορικούς σκοπούς. Τα ψηφιακά αντίγραφα έργων δημόσιου τομέα θα πρέπει να είναι ελεύθερα επαναχρησιμοποιήσιμα από οποιονδήποτε για οποιονδήποτε σκοπό και δεν πρέπει να περιορίζονται από την εφαρμογή άλλων νόμων, συμβάσεων ή οικονομικών ή τεχνικών φραγμών. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει: • Να υιοθετήσουν σαφή και ισχυρή πολιτική που δηλώνει ξεκάθαρα ότι οι πιστές αναπαραγωγές υλικού δημόσιου τομέα δεν πρέπει να επιβαρύνονται από τεχνικούς, οικονομικούς, νομικούς ή συμβατικούς περιορισμούς. • Να προσδιορίσουν ότι δεν προκύπτουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (ή συγγενικά δικαιώματα) σε μη πρωτότυπες, πιστές αναπαραγωγές υλικού πολιτιστικής κληρονομιάς δημόσιου τομέα, έτσι ώστε τα έργα του δημόσιου τομέα να παραμένουν δημόσια.35 • Να απαγορεύεται η χρήση συμβάσεων, τεχνικών μέτρων ή οικονομικών που σημαίνει περιορισμό της πρόσβασης και της χρήσης υλικού δημόσιου τομέα. • Να προσφέρουν έναν μηχανισμό για να αμφισβητήσετε μια αξίωση πνευματικών δικαιωμάτων ή να αμφισβητήσετε την κατάσταση ενός αντικειμένου νομίμως σε δημόσιο τομέα. • Να δημιουργούν μια αξίωση δράσης (δηλαδή ένα δικαίωμα που βασίζεται σε χρήστες για να αμφισβητήσετε μια καταχρηστική ή εσφαλμένη αξίωση πνευματικών δικαιωμάτων) και μια διοικητική υπηρεσία επιφορτισμένη με την εξέταση τέτοιων προκλήσεων.36

ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2: ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Πρόβλημα: Τα πνευματικά δικαιώματα διαρκούν πολύ καιρό Η κληρονομιά είναι κλειδωμένη πίσω από έναν τοίχο πνευματικών δικαιωμάτων για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Και συνεχίζει να μακραίνει. Σύμφωνα με το ισχύον διεθνές δίκαιο, η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων πρέπει να διαρκέσει τουλάχιστον 50 χρόνια μετά το θάνατο του δημιουργού, αλλά οι νόμοι διαφέρουν πολύ από χώρα σε χώρα. Στις περισσότερες δικαιοδοσίες ο όρος είναι ζωή του συγγραφέα + 70 χρόνια, σε ορισμένες είναι ακόμη μεγαλύτερος — ζωή + 100 χρόνια στην περίπτωση του Μεξικού. Βρισκόμαστε μάρτυρες μιας ανησυχητικής τάσης διαρκώς διευρυνόμενων όρων προστασίας, η οποία κινδυνεύει να αφαιρέσει την πολιτιστική κληρονομιά εκτός του δημόσιου τομέα.37 Τα ορφανά έργα και τα έργα εκτός εμπορίου

θέτουν πρόσθετες προκλήσεις, οι οποίες επιδεινώνονται από την υπερβολικά μακροχρόνια προστασία.38 Τα CHI συχνά δεν είναι οι κάτοχοι δικαιωμάτων των έργων στις συλλογές τους και τα έργα έχουν τόσο μεγάλη διάρκεια προστασίας που συχνά είναι αδύνατο να βρεθούν πληροφορίες σχετικά με το ποιοι είναι οι τρέχοντες κάτοχοι δικαιωμάτων ή πώς να επικοινωνήσει κανείς μαζί τους. Είναι πολύ χρονοβόρο και δύσκολο να κηρυχθεί ένα έργο νόμιμα ορφανό για να εκμεταλλευτεί κανείς τα καθεστώτα ορφανής εργασίας. Οι υπερβολικά μεγάλοι όροι πνευματικών δικαιωμάτων επιδεινώνουν αυτά τα ζητήματα, καθώς η είσοδος των έργων στον δημόσιο τομέα καθυστερεί συνεχώς και δεν είναι ποτέ σαφώς προβλέψιμη. Η συνεχής επέκταση των όρων πνευματικής ιδιοκτησίας σε πολλές δικαιοδοσίες έχει καταστήσει επίσης εξαιρετικά δύσκολο τον προσδιορισμό της πραγματικής κατάστασης πνευματικών δικαιωμάτων ενός έργου.39 Μελέτες για τη σχέση μεταξύ οικονομικών οφελών και όρων προστασίας έχουν δείξει σταθερά ότι οι τρέχοντες όροι προστασίας δεν είναι βέλτιστοι για τις περισσότερες πολιτιστικές εκφράσεις .43 Το 2016, η Αυστραλιανή Επιτροπή Παραγωγικότητας διαπίστωσε ότι «[τ]ο εύρος και η διάρκεια της προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων στην Αυστραλία επεκτάθηκε με την πάροδο του χρόνου, συχνά χωρίς διαφανή ανάλυση βασισμένη σε στοιχεία, και τώρα είναι πολύ παραμορφωμένη υπέρ των κατόχων πνευματικών δικαιωμάτων. Ενώ ένας και μοναδικός βέλτιστος όρος πνευματικών δικαιωμάτων είναι αναμφισβήτητα αόριστος, είναι πιθανό να είναι πολύ λιγότερο από 70 χρόνια μετά το θάνατο.»44

Είναι γεγονός! → Τα πολιτιστικά σημαντικά βιβλία είναι λιγότερο διαθέσιμα σε χώρες με μεγαλύτερους όρους από τα μικρότερα.40 → Τα ορφανά έργα (έργα που εξακολουθούν να έχουν πνευματικά δικαιώματα, αλλά των οποίων οι κάτοχοι δικαιωμάτων δεν μπορούν να αναγνωριστούν ή να εντοπιστούν) αποτελούν σημαντικό μέρος των συλλογών των πολιτιστικών ιδρυμάτων. Το 2012, η Βρετανική Βιβλιοθήκη υπολόγισε ότι το 40% των συλλογών της που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα (150 εκατομμύρια έργα συνολικά) ήταν ορφανές.41 → Τα πνευματικά δικαιώματα έχουν δημιουργήσει μια μαύρη τρύπα πρόσβασης στην κληρονομιά του εικοστού αιώνα. τα υλικά κληρονομιάς που δημιουργήθηκαν μεταξύ 1940 και 2000 υποεκπροσωπούνται στα ψηφιακά προσβάσιμα αποθετήρια της Europeana, παραμορφώνοντας έτσι την προοπτική της πρόσφατης ιστορίας μας.42

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει: • Να μειώσουν τη διάρκεια προστασίας. • Η προστασία να εξαρτάται από την εγγραφή (ή άλλη διατύπωση). • Να αντισταθούν στις προτάσεις για παράταση των όρων πνευματικών δικαιωμάτων περισσότερο από ό,τι είναι σήμερα. • Να κάνουν όσο το δυνατόν πιο εύκολο τον προσδιορισμό των έργων ως ορφανών.

## ΔΡΑΣΗ 3: ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΝΟΜΙΜΑ ΟΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Πρόβλημα: Τα CHI δεν μπορούν να εκπληρώσουν την αποστολή τους λόγω περιορισμών πνευματικών δικαιωμάτων Τα CHI πρέπει να κάνουν αναπαραγωγές έργων που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα στις συλλογές τους για λόγους διατήρησης (π.χ. για την αντιμετώπιση του κινδύνου φθοράς). Πρέπει επίσης να κάνουν κάθε είδους χρήσεις για να κάνουν τα έργα διαθέσιμα στο κοινό, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής προβολής, της ηλεκτρονικής επιμέλειας και κριτικής, του ψηφιακού δανεισμού,45 πρόσβασης και επαναχρησιμοποίησης,46 κ.λπ. που είναι ζωτικής σημασίας για την έρευνα της πολιτιστικής κληρονομιάς, που απαιτεί την αναπαραγωγή του κειμένου ή του έργου που πρέπει να εξορυχθεί για να αποκαλυφθούν πρότυπα, τάσεις και συσχετισμοί στο κείμενο ή τα δεδομένα. Δεν επιτρέπουν ρητά όλες οι δικαιοδοσίες για TDM. Επιπλέον, οι περισσότερες δικαιοδοσίες δεν επιτρέπουν ρητά την παρουσίαση της κληρονομιάς σε έναν μη εμπορικό ιστότοπο για ένα ευρύ κοινό χωρίς άδεια και αμοιβή (εκπρόσωπο) του κατόχου των δικαιωμάτων. Αυτές οι χρήσεις συχνά περιορίζονται από πνευματικά δικαιώματα και, εκτός εάν ισχύει εξαίρεση ή περιορισμός (E&L), θεωρούνται συχνά παραβίαση. Τα E&L υπάρχουν για να εξισορροπούν τα δικαιώματα των δημιουργών με τις ανάγκες της κοινωνίας—περιλαμβάνουν έννοιες όπως τα δικαιώματα χρήστη, οι ανοιχτοί κανόνες 47 (δηλαδή, ανοιχτές προσεγγίσεις στις εξαιρέσεις πνευματικών δικαιωμάτων, όπως η δίκαιη χρήση και η δίκαιη συναλλαγή) καθώς και συγκεκριμένες, θεσμοθετημένες εξαιρέσεις. Δυστυχώς, είναι συχνά ανεπαρκείς, περιορισμένες ή ακόμα και ανύπαρκτες, καθιστώντας τα πνευματικά δικαιώματα ακατάλληλα για να συμβάλουν στην αποστολή του CHI. Αυτό σημαίνει ότι, στην πραγματικότητα, την κληρονομιά δεν μπορεί να την απολαύσεις με τους πιο ανοιχτά προσβάσιμους τρόπους και μέρη σήμερα: ψηφιακά και διαδικτυακά. Και αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι οι χρήσεις των CHI είναι τις περισσότερες φορές μη εμπορικού χαρακτήρα και δεν επηρεάζουν την κανονική εκμετάλλευση των έργων. Όχι μόνο οι θεμελιώδεις δραστηριότητες των CHI περιορίζονται από περιορισμούς πνευματικών δικαιωμάτων, αλλά και το ευρύ κοινό στερείται τη ζωτικής σημασίας χρήση της κληρονομιάς για απόλαυση καθώς και στον δημόσιο λόγο, όπως σχολιασμός, πάστιχ ή παρωδία.48

Είναι γεγονός! → Τα αρχεία μερικές φορές δεν μπορούν να δημιουργήσουν αντίγραφα διατήρησης των εγγράφων που διατηρούν παρά τις σοβαρές απειλές απώλειας λόγω της κλιματικής αλλαγής.49 → Οι βιβλιοθήκες συχνά μπορούν να παρέχουν πρόσβαση σε ψηφιακά αντίγραφα της εργασίας επιτόπου σε ειδικά τερματικά (όχι εξ αποστάσεως).50 → Οι περισσότερες τρέχουσες εξαιρέσεις πνευματικών δικαιωμάτων αναπηρίας επικεντρώνονται αποκλειστικά σε προβλήματα όρασης (με εξαίρεση άλλες σωματικές, γνωστικές ή αναπτυξιακές αναπηρίες).Επομένως, επιτρέπουν μόνο πρόσβαση που σχετίζεται με

αναπηρίες εκτύπωσης (π.χ. βιβλία και braille / μεγάλα έντυπα / μορφές ήχου) αντί για το ευρύτερο φάσμα δημιουργικών θεμάτων.51 → Οι πληροφορίες περιορίζονται εντός των κρατικών συνόρων όταν οι εξαιρέσεις πνευματικών δικαιωμάτων σταματούν στα σύνορα.52 → Μέτρα τεχνικής προστασίας (TPM)53 που δεν μπορούν να παρακαμφθούν νομικά, χρησιμοποιούνται σε λογοτεχνικά έργα που διανέμονται ηλεκτρονικά, όπως ηλεκτρονικά βιβλία,54 και καθιστούν αδύνατη τη χρήση αυτών των έργων με τρόπους που διαφορετικά θα ήταν μη παραβατικοί. Αυτό εμποδίζει την έρευνα για την πολιτιστική κληρονομιά που βασίζεται ουσιαστικά στο TDM.55

ΔΡΑΣΗ 3:ΝΑ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΝΟΜΙΜΑ ΟΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Τα ιδρύματα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν όλες τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των αποστολών δημόσιου συμφέροντος και την εξυπηρέτηση των χρηστών τους. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει: • να επιτρέψουν στα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς να αναπαράγουν και να κάνουν διαθέσιμη την κληρονομιά που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα για χρήση και επαναχρησιμοποίηση από το κοινό για μη εμπορικούς σκοπούς. • να επιτρέψουν όλες τις απαραίτητες δραστηριότητες που επιτρέπουν στους χρήστες να κάνουν χρήση της κληρονομιάς για μη εμπορικούς σκοπούς και να χρησιμοποιούν την κληρονομιά για να συμμετέχουν στο δημόσιο διάλογο. Αυτές οι ενέργειες πρέπει να προστατεύονται κατάλληλα με τη χρήση σαφούς, ξεκάθαρης γλώσσας με τη μορφή E&L (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων χρήστη, ανοιχτών κανόνων όπως η δίκαιη χρήση ή νομοθετικές εξαιρέσεις) που είναι κατάλληλα για την ψηφιακή εποχή και προστατεύονται από το μέλλον. Τέτοιες εξαιρέσεις και περιορισμοί πρέπει να είναι υποχρεωτικοί, να μην υπόκεινται σε αμοιβή (π.χ. να μην εφαρμόζονται σε μοντέλο παρόμοιο με την υποχρεωτική αδειοδότηση) και να προστατεύονται από συμβατική παράκαμψη.56 Σε αυτό το τελευταίο σημείο, πολλά CHI δεσμεύονται με συμφωνίες αδειοδότησης που καταργούν ρητά την ικανότητά τους να βασίζονται σε εξαιρέσεις για να διεξάγουν τις συνήθεις δραστηριότητές τους, όπως εξαιρέσεις που εγγυώνται η Συνθήκη του WIPO του Μαρακές.57 Κανένας συμβατικός όρος δεν θα πρέπει να ελαχιστοποιεί ή να ακυρώνει τις επιτρεπόμενες από εξαιρέσεις χρήσεις.58 Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες που πρέπει να διεξάγουν τουλάχιστον τα CHI κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και που πρέπει να επιτρέπονται βάσει της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων περιγράφονται λεπτομερώς παρακάτω. Για να διασφαλιστεί ότι τέτοιες δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιούνται νόμιμα, τα πλήρη και απεριόριστα E&L εφαρμογών πρέπει να είναι εγγυημένα στους νόμους περί πνευματικών δικαιωμάτων.

Ελάχιστες απαραίτητες εξαιρέσεις και περιορισμοί για τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς και τους χρήστες τους Τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει τουλάχιστον να είναι σε θέση: 1. Να κάνουν αναπαραγωγές έργων στη συλλογή τους: Τα CHI πρέπει να μπορούν να κάνουν αναπαραγωγές έργων στις συλλογές τους: • για λόγους διατήρησης , • για να καλύψουν τις ανάγκες των χρηστών με αναπηρία, • για να ενεργοποιήσουν την εξόρυξη κειμένου και δεδομένων της συλλογής τους. 2. Να κάνουν έργα διαθέσιμα στο κοινό: Η διατήρηση της κληρονομιάς έχει νόημα όταν μπορεί να είναι προσβάσιμη, για κοινή χρήση και απόλαυση από το κοινό. Ως εκ τούτου, τα CHI πρέπει να μπορούν: • να εμφανίζουν και να εκθέτουν τη συλλογή τους, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής, • να δανείζουν γεννημένα ψηφιακά ηλεκτρονικά έργα και ψηφιοποιημένα έργα, • να παρέχουν πρόσβαση και να επιτρέπουν τη χρήση (ψηφιοποιημένων) έργων για εκπαιδευτικούς ή ιδιωτικούς σκοπούς, όπως έρευνα και ιδιωτική μελέτη, • να διατίθενται έργα για μη εμπορικούς σκοπούς όταν φυσικά τελειώνει η εμπορική τους εκμετάλλευση

3. Ενεργοποίηση επαναχρησιμοποίησης των έργων: Εκτός από την πρόσβαση σε έργα, οι χρήστες των CHI πρέπει να μπορούν: • να έχουν πρόσβαση και να χρησιμοποιούν έργα για εκπαιδευτικούς ή ιδιωτικούς σκοπούς, όπως έρευνα και ιδιωτική μελέτη, • να εκτελούν εξόρυξη κειμένου και δεδομένων, • να ασκούν ελευθερία πανοράματος. • να κάνουν χρήση έργων στα πλαίσια του δημόσιου λόγου και του ρεπορτάζ ειδήσεων. • να χρησιμοποιούν έργα για σκοπούς αναφοράς, κριτικής, αναθεώρησης και παρωδίας, καρικατούρας και παστίχας. • να κάνουν μετασχηματιστικές χρήσεις, όπως remixes και άλλες μορφές περιεχομένου που δημιουργείται από τους χρήστες.

Απαιτήσεις αποτελεσματικής λειτουργικότητας και εφαρμογής Όλες αυτές οι εξαιρέσεις ή περιορισμοί πρέπει: • να αντικαθιστούν μια σαφή, κατανοητή, συνεκτική και συνεπή πολιτική. • να είναι νομικά βέβαιες και ξεκάθαρες. • να είναι εύκολη η απόλαυση και το όφελος. • να είναι ευέλικτες—για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων ή ακραίων περιπτώσεων. • να είναι κατάλληλες για μια ψηφιακή εποχή και μελλοντική απόδειξη—π.χ. Θα πρέπει να καλύπτουν γεννημένα ψηφιακά και ψηφιοποιημένα έργα και να λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις στην τεχνολογία. • να είναι υποχρεωτικές — να αποτελούν ουσιαστικό μέρος της νομοθεσίας περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλαδή όχι ως μέρος συστάσεων ή συμφωνιών άδειας χρήσης σε ολόκληρο τον τομέα. • Να μην μπορούν να παραιτηθούν συμβατικά ή να παρακαμφθούν από συμβόλαια. • Να μην υπόκεινται σε αμοιβή — δεν υπάρχουν νόμιμες ή υποχρεωτικές απαιτήσεις αδειοδότησης. • Να είναι εφαρμόσιμες και εναρμονισμένες σε όλες τις δικαιοδοσίες — για να επιτραπεί η διασυνοριακή χρήση και η διεθνής συνεργασία. • να είναι χωρίς εμπόδια από μέτρα διαχείρισης ψηφιακών δικαιωμάτων και τεχνολογικής προστασίας.

ΔΡΑΣΗ 4: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Πρόβλημα: Τα πνευματικά δικαιώματα επιβαρύνουν άδικα τα ιδρύματα Προκειμένου να εκπληρώσουν την αποστολή τους να διατηρήσουν την κληρονομιά και να διευκολύνουν την κοινή χρήση, τη συμμετοχή και την ενασχόληση με την κληρονομιά, τα CHI πρέπει να κάνουν ορισμένες χρήσεις των έργων που προστατεύονται από πνευματικά δικαιώματα στις συλλογές τους. Επειδή αυτές οι χρήσεις μπορεί να επιτρέπονται ή να μην επιτρέπονται βάσει περίπλοκων και ασαφών νόμων περί πνευματικών δικαιωμάτων, τα ιδρύματα λειτουργούν υπό τον κίνδυνο (πραγματικό ή αντιληπτό) παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων. Οι κυρώσεις και οι αποζημιώσεις για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων μπορεί να είναι απότομες, και σε ορισμένες δικαιοδοσίες, τα ιδρύματα μπορεί να αντιμετωπίσουν επιστολές απαίτησης χωρίς η καταγγελία να υποβληθεί ποτέ στο δικαστήριο, όπου θα μπορούσε να αμφισβητηθεί νομικά. Κατά συνέπεια, τα ιδρύματα υιοθετούν μια προσέγγιση που αποστρέφεται τον κίνδυνο, που προκαλείται από το άγχος των πνευματικών δικαιωμάτων, και απέχουν από την ανάληψη των απαραίτητων δραστηριοτήτων για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Είναι γεγονός! → Για πολλούς βιβλιοθηκονόμους, τα πνευματικά δικαιώματα θεωρούνται ως ένας «δύσκολος» τομέας που μπορεί να εμπνεύσει συμπεριφορές αποφυγής και μπορεί να οδηγήσει σε άγχος.59 → Πολλές δικαστικές υποθέσεις στην Ολλανδία έχουν περιορίσει σοβαρά την απόλαυση της ψηφιοποιημένης ολλανδικής κληρονομιάς του 20ου αιώνα. Τρεις περιπτώσεις συγκεκριμένα είχαν ως αποτέλεσμα τη μαζική προληπτική αφαίρεση της ψηφιοποιημένης κληρονομιάς από τις διαθέσιμες στο κοινό διαδικτυακές πλατφόρμες.60 Αυτό είχε ανατριχιαστικό αποτέλεσμα στα ιδρύματα και περιόρισε τη διαδικτυακή διαθεσιμότητα της κληρονομιάς. Προκάλεσε επίσης δαπάνες πολύτιμων πόρων για τον εντοπισμό δημιουργών και κατόχων δικαιωμάτων για τις χρήσεις των έργων τους, ακόμη και όταν η κοινή χρήση από CHI δεν προκάλεσε βλάβη στην κανονική εκμετάλλευση αυτών των έργων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Καλή τη πίστη χρήσεις από ιδρύματα κατά την εκπλήρωση των αποστολών δημόσιου συμφέροντος (ιδιαίτερα χρήσεις για μη εμπορικούς σκοπούς) δεν θα πρέπει να θεωρούνται παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων και τα ιδρύματα δεν θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνα. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει: • Να άρουν την ευθύνη για ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς που ενεργούν καλόπιστα. • Όπου η ευθύνη δεν μπορεί να αρθεί,να περιορίσουν τις κυρώσεις και τα ένδικα μέσα για τα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς. • να δημιουργήσουν  ένα ασφαλές λιμανι που θα επιτρέπει στα ιδρύματα πολιτιστικής κληρονομιάς να ασκούν νόμιμα τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης συλλογών στο διαδίκτυο στους χρήστες τους, και να τους ενθαρρύνουν να

συμμορφώνονται με την ειδοποίηση και τους μηχανισμούς κατάργησης σε περίπτωση αξιώσεων παραβίασης που υποβάλλονται από δικαιούχους.61

ΔΡΑΣΗ 5: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΕΒΑΣΜΟΥ, ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Πρόβλημα: Η πρόσβαση και η απόκτηση της πολιτιστικής κληρονομιάς δεν είναι πάντα δίκαιη, με σεβασμό ή χωρίς αποκλεισμούς Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εκπλήρωση της αποστολής της CHI να κάνει διαθέσιμες συλλογές μπορεί να είναι περίπλοκη όταν οι συλλογές περιέχουν (1) υλικό κληρονομιάς που ανήκει σε περιθωριοποιημένες κοινότητες που έχουν αποκλειστεί από πρόσβαση και συμμετοχή στην κοινή χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς· (2) υλικά που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του αποικισμού (3) υλικά αυτόχθονων πληθυσμών· 62 (4) υλικά που θεωρούνται ιδιωτικά (ειδικά σε περιπτώσεις χρήσης για αναγνώριση προσώπου). (5) υλικά που αντιπροσωπεύουν παιδιά ή άλλες ευάλωτες ομάδες· μεταξύ άλλων ευαίσθητων υλικών.63 Σε τέτοιες περιπτώσεις, συγκεκριμένα και πολύπλοκα ζητήματα δικαιοσύνης προκύπτουν πολύ πέρα από το παράδειγμα πνευματικής ιδιοκτησίας έναντι δημόσιου τομέα, το οποίο δικαιολογεί μια υπεύθυνη, λεπτή, δίκαιη και με σεβασμό προσέγγιση, καθώς και την ανάγκη για σεβασμό, ισότητα, και την ένταξη στην εξίσωση «ανοιχτής κουλτούρας». Στο Creative Commons, αυτό αποτελεί μέρος του οράματός μας για καλύτερη κοινή χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο διάλογος, η εμπιστοσύνη και η κατανόηση είναι μερικά από τα βασικά συστατικά για την επίτευξη αυτού του οράματος για κοινή χρήση που είναι πιο ηθικό και πιο δίκαιο.64

Είναι γεγονός! → Το 1992, το τραγούδι "Sweet Lullaby" (στο παγκόσμιο μουσικό άλμπουμ Deep Forest) έκανε remix σε μια ηχογράφηση ενός παλιού νανουρίσματος που τραγουδήθηκε από μια γυναίκα που ονομάζεται Afunakwa, ηχογραφημένο από τον Ελβετό εθνομουσικολόγο Hugo Zemp το 1970 στα Νησιά Σολομώντα. Λαμβάνεται από το αρχείο παραδοσιακής μουσικής της UNESCO, η αναμειγμένη έκδοση απέφερε μεγάλα κέρδη, αλλά δημιουργήθηκε χωρίς εξουσιοδότηση, αποζημίωση ή αναγνώριση της Afunakwa ή της κοινότητάς της.65

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να ενθαρρύνουν τα ιδρύματα να υιοθετήσουν μια ηθική και δίκαιη προσέγγιση για την κοινή χρήση των συλλογών τους και να αναπτύξουν πολιτική που καλεί τα ιδρύματα: • να εξετάσουν, εκτός από το καθεστώς δημόσιου τομέα ενός πολιτιστικού στοιχείου, πρόσθετους νομικούς, ηθικούς ή συμβατικούς περιορισμούς που μπορεί να διέπουν τις συνθήκες πρόσβασης, χρήσης και επαναχρησιμοποίησης· • να αναγνωρίζουν ότι οι περιορισμοί πρόσβασης και επαναχρησιμοποίησης μπορεί να δικαιολογούνται για ηθικούς λόγους. • να εμπλέκονται και να έρχονται σε επαφή με κοινότητες πηγής για τον καθορισμό ενός πλαισίου για την ψηφιοποίηση και τη διάθεση

συλλογών. και • να επικοινωνούν με σαφήνεια και να εκπαιδεύουν τους χρήστες τους σχετικά με τους όρους χρήσης και επαναχρησιμοποίησης, καθώς και τυχόν προϋποθέσεις που καθορίζονται με αυτόν τον τρόπο για να γίνει πιο δίκαιη η κοινή χρήση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1. Gabriel Naudé, Νέα από τη Γαλλία. Ή, μια περιγραφή της βιβλιοθήκης του Cardinall Mazarini: προτού καταστραφεί εντελώς (Λονδίνο: Timothy Garthwait, 1652), όπως αναφέρεται στο The Library: A Fragile History, των Arthur der Weduwen και Andrew Pettegree, Profile Book, 2021, σελ. 206.

2. Creative Commons, ιστοσελίδα «Open Culture», https://creativecommons.org/about/program-areas/arts-culture/.

3. Brigitte Vézina, «Η CC δημοσιεύει έγγραφο πολιτικής με τίτλο Towards Better Sharing of Cultural Heritage — An Agenda for Copyright Reform - Creative Commons», blog Creative Commons, Απρίλιος 2022, https://creativecommons.org/2022/04/04/cc
-publises-policy-paperting-towards-best-sharing-of-cultural-heritage-an-agenda-for-copyrigh
t-reform/ .

4. Πλατφόρμα πνευματικών δικαιωμάτων CC,
https://network.creativecommons.org/cc-copyrightplatform-activity-fund/.

5. Διεθνής Ομοσπονδία Συλλόγων και Ιδρυμάτων Βιβλιοθηκών (IFLA), «Αίτημα για συνεισφορές για την ενημερωτική συνεδρία σχετικά με τον αντίκτυπο της πανδημίας Covid-19 στο οικοσύστημα πνευματικών δικαιωμάτων», WIPO, 2022, https://www.wipo.int/export/sites/www/meetings/ en/docs/ifla.pdf.

6. Δείτε, π.χ., Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO), https:// www.sucho.org/ και #NEWPALMYRA, https://newpalmyra.org/.

7. UNESCO, «Η UNESCO υπογραμμίζει τις απειλές της κλιματικής αλλαγής για την πολιτιστική ιδιοκτησία στο Κιριμπάτι», Κόμβος Γνώσης SDG | IISD, Ιανουάριος 2012,
http://sdg.iisd.org/news/unescohighlights-climate-change-threats-to-cultural-property-in-kiri
bati/.

8. Dom Phillips, «Πυρκαγιά στο μουσείο της Βραζιλίας: «ανυπολόγιστη» απώλεια καθώς το 200 ετών ίδρυμα του Ρίο ξεσπά», The Guardian, Σεπτέμβριος 2018,
https://www.theguardian.com/world/2018/sep/ 03/fire-engulfs
-engulfs-brazil-national-museum-rio

9. Nora McGreevy, «Γιατί η πυρκαγιά του Κέιπ Τάουν είναι μια καταστροφική απώλεια για την πολιτιστική κληρονομιά της Νότιας Αφρικής», περιοδικό Smithsonian, 20 Απριλίου 2021, https:// www.smithsonianmag.com/smart-news/cultural-heritage-historic-library-destroyedsouth-africa-blaze-180977539/

10. Agence France-Presse, «Η φωτιά στο νησί του Πάσχα προκαλεί «ανεπανόρθωτη» ζημιά στα διάσημα αγάλματα των Μοάι», The Guardian, Οκτώβριος 2022, https://www.theguardian.com/world/2022/oct/07/easter-island-fire-causes-irreparable-damage-to-famous-moai-statues.

11. Δείτε επίσης UNESCO, «Πολιτισμός και Κλιματική Αλλαγή», https://www.unesco.org/en/culture-and-climate-change.

12. Ana Lazarova, «Η μεγάλη ζημία της μεταρρύθμισης πνευματικών δικαιωμάτων της ΕΕ στη δωρεάν χρήση για εκπαιδευτικούς σκοπούς», Europeana Pro, Ιούλιος 2021, https://pro.europeana.eu/post/the-eucopyright-reform-s-great-disservice- δωρεάν χρήση για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

13. Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ειδικός Εισηγητής στον Τομέα των Πολιτιστικών Δικαιωμάτων, «Μια προσέγγιση των πολιτιστικών δικαιωμάτων στην κληρονομιά», https://www.ohchr.org/en/ special-procedures/sr-cultural-rights /cultural-rights-approach-heritage.

14. Αυτό διατυπώθηκε για πρώτη φορά από τους συμμετέχοντες του Creative Commons Summit 2013 στο Μπουένος Άιρες. Βλέπε Timothy Vollmer, “Supporting Copyright Reform, Creative Commons”, Οκτώβριος 2013, https://creativecommons.org/2013/10/16/supportingcopyright-reform.

15. UNESCO, «Culture for Development Indicators — Methodology Manual», Heritage, 2014, σελ. 130, https://en.unesco.org/creativity/sites/creativity/files/cdis_methodology_manual_0_0.pdf https://en.unesco.org/creativity/sites/creativity/files/cdis/heritage_dimension.pdf (PDF).

16. Farida Shaheed, Έκθεση του ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα στον τομέα των πολιτιστικών δικαιωμάτων, Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, Έγγρ. A/HRC/17/38, 21 Μαρτίου 2011, https://documents-ddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G11/122/04/PDF/G1112204.pdf?OpenElement. Δείτε επίσης, Άρθρο 27(1), Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1948), Ηνωμένα Έθνη, https:// www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights. Αυτά τα δικαιώματα

εκφράζονται επίσης σε διάφορα μέσα και προγράμματα της UNESCO, ιδίως: Σύμβαση Παγκόσμιας Κληρονομιάς (1972), άρθρο 5, https://whc.unesco.org/en/convention/; Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003), άρθρο 23, https://ich.unesco.org/ en/convention,; and Memory of the World Program (1992), https://www.unesco.org/en/ memory-world.

17. Ηνωμένα Έθνη, The 17 Goals, https://sdgs.un.org/goals.

18. UNESCO, «MONDIACULT 2022: Τα κράτη υιοθετούν την ιστορική Διακήρυξη για τον Πολιτισμό», δελτίο τύπου, Σεπτέμβριος 2022, https://www.unesco.org/en/articles/mondiacult-2022-statesadopt-historic-declaration-culture?hub= 701.

19. UNESCO, «Special Issue n°5: Countdown to MONDIACULT», Αύγουστος 2022, https:// articles.unesco.org/en/articles/special-issue-ndeg5-countdown-mondiacult.

20. Δείκτης SDG 16.10.1, https://unstats.un.org/sdgs/metadata/ ?Text&Goal=16&Target=16.10.

21. Δείκτες SDG — Δείκτες SDG, https://unstats.un.org/sdgs/metadata/ ?Text=&Goal=11&Target=11.4.

22. UNESCO, «Cutting Edge | Πολιτισμός: το θεμέλιο της βιώσιμης ανάπτυξης», Νοέμβριος 2021, ενημερώθηκε τον Απρίλιο του 2022, https://www.unesco.org/en/articles/cutting-edgeculture-bedrock-sustainable-development. («Ο οριζόντιος αντίκτυπος του πολιτισμού στη συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς πολιτικής έχει αναγνωριστεί για περισσότερα από 40 χρόνια.»). Δείτε επίσης: UNESCO, «Key Challenges», https://www.unesco.org/en/keychallenges. («Μοιράζοντας την κοινή μας ανθρωπιά, με αυξημένη γνώση και ηθική αλληλεγγύη, μπορούμε να βρούμε λύσεις στα πιεστικά ζητήματα της εποχής μας»).

23. Loic Tallon, «Δημιουργία πρόσβασης πέρα από το metmuseum.org: The Met Collection στη Wikipedia», The Metropolitan Museum of Art, Φεβρουάριος 2018, https:// www.metmuseum.org/blogs/now-at-the-met/2018 /open-access-at-the-met-year-one.

24. Alice White, "Images from Wellcome Collection περνούν 1,5 δισεκατομμύρια προβολές στη Wikipedia", Δεκέμβριος 2021, https://stacks.wellcomecollection.org/images-from-wellcomecollection-pass-1-5-billion-views-on-wikipedia -ee9663b62bef.

25. Βλέπε, π.χ.: Melissa Terras, «Άνοιγμα πρόσβασης στις συλλογές: δημιουργία και χρήση ανοιχτού ψηφιοποιημένου πολιτιστικού περιεχομένου», Emerald Insight, Σεπτέμβριος 2015,

https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/ OIR-06-2015-0193/full/html; Sesana E, Gagnon AS, Bertolin C, Hughes J. «Adapting Cultural Heritage to Climate Change Risks: Perspectives of Cultural Heritage Experts in Europe». Γεωεπιστήμες. 2018; 8(8):305. https://doi.org/10.3390/geosciences8080305, https://www.mdpi.com/2076-3263/8/8/305; και Mia Ridge, «From Tagging to Theorizing: Deepening Engagement with Cultural Heritage through Crowdsourcing», Οκτώβριος 2013, Επιμέλεια: The Museum Journal - Wiley Online Library, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/cura. 12046, μεταξύ πολλών άλλων παραδειγμάτων.

26. Julia Fallon και Pablo Uceda Gomez, «The missing decades: the 20th century black hole in Europeana», Europeana Pro, Νοέμβριος 2015, https://pro.europeana.eu/post/themissing-decades-the-20th-century-black-hole-in-europeana.

27. Για παράδειγμα, η Amazon έσβησε ηλεκτρονικά βιβλία από τις προσωπικές βιβλιοθήκες των χρηστών, βλέπε: Brad Stone, «Amazon Erases Orwell Books From Kindle Devices», The New York Times, Ιούλιος 2009, https://www.nytimes.com/2009/ 07/18/technology/companies/18amazon.html?_r=0. Το 2010, η Sony διέκοψε τη μορφή Broad Band eBook (BBeB), βλέπε: The National Archives, "Details for: Broad Band eBook LRF", http://www.nationalarchives.gov.uk/ PRONOM/fmt/518. Το 2011, η Microsoft διέκοψε τη μορφή LIT, βλέπε: Dan Price, "The Different Ebook Formats Explained: EPUB, MOBI, AZW, IBA, and More," Make Use Of, Ιούλιος 2018, https://www.makeuseof.com/ tag/ebook-formats-explained/. Το 2012, η Amazon διέκοψε τη μορφή Mobipocket. Το 2020, η Google ανακοίνωσε ότι θα διακόψει τα Readium, Readium, "Releases", https://readium.org/development/releases/. Δείτε επίσης την Amy Kirchhoff και τη Sheila Morrissey, "Preserving eBooks", Έκθεση DPC Technology Watch 14, Ιουνίου 2014, https://www.dpconline.org/docs/technology-watchreports/1230-dpctw14-01/file και Stefan Hein, Tobias Steinke. «DRM και ψηφιακή διατήρηση: Μια περίπτωση χρήσης στη Γερμανική Εθνική Βιβλιοθήκη». Στο Serena Coates, Ross King, Steve Knight, Christopher A. Lee 0001, Peter McKinney, Erin O'Meara, David Pearson, συντάκτες, Proceedings of the 11th International Conference on Digital Preservation, iPRES 2014, Μελβούρνη, Αυστραλία, 6 - 10 Οκτωβρίου , 2014. 2014, https://phaidra.univie.ac.at/view/ o:378120.

28. Βλέπε, Judith Bleiden, "Research Paper: The Accuracy of Rights Statements on Europeana.eu", Kennisland, Φεβρουάριος 2018, https://www.kl.nl/en/publications/researchpaper-the-accuracy-of-rights -statements-on-europeana-eu/, το οποίο καταδεικνύει το χαμηλό επίπεδο ακρίβειας στο οποίο εφαρμόζονται οι άδειες και τα εργαλεία CC σε αναπαραγωγές έργων δημόσιου τομέα

και τον αρνητικό αντίκτυπο στον δημόσιο τομέα («... δείχνει η έρευνα στη βάση δεδομένων Europeana ότι οι άδειες CC πιθανώς χρησιμοποιούνται… για να τεθούν όροι για τη χρήση ενός έργου που είναι ήδη ελεύθερα διαθέσιμο. Τελικά, η λανθασμένη εφαρμογή των αδειών Creative Commons οδηγεί σε απάτη αντιγραφής που περιορίζει την επαναχρησιμοποίηση και βλάπτει τις υποκείμενες ιδέες πίσω από τον σκοπό των αδειών Creative Commons». ).

29. Βλέπε, π.χ. Eleonora Rosati, «Le Journal d'Anne Frank»: επαρκώς διακριτικό ώστε να είναι εμπορικό σήμα, λέει το τέταρτο συμβούλιο προσφυγών του ΓΕΕΑ», The IPKat, 2016,https://ipkitten.blogspot.com/2016/01/le-journal-danne-frank-sufficiently.html.

30. Βλέπε, π.χ., Doug McCarthy, Andrea Wallace and Tala Rahal, «Hawking Hogarth - Μια παιχνιδιάρικη εκδρομή στο μέλλον της ανοιχτής πρόσβασης σε ψηφιακές συλλογές στο Ηνωμένο Βασίλειο», Κεντρική παρουσίαση στο Icepops 2022, Σεπτέμβριος 2022, https://docs .google.com/presentation/d/ 1tp8Yp3MIWZTFdXMmgNnhacv4w3sc0P0hVL9cQuimS4A/ edit#slide=id.g9e7aee9d3b_0_4.

31. Βλέπε, π.χ., Michael Weinberg, «Το Μουσείο Neues διεκδικεί πνευματικά δικαιώματα για αρχεία τρισδιάστατης εκτύπωσης της προτομής της Νεφερτίτης», Slate, Νοέμβριος 2019, https://slate.com/technology/ 2019/11/nefertiti-bust-neues-museum-3d-printing.html και Cosmo Wenman, «Ένα Γερμανικό Μουσείο προσπάθησε να κρύψει αυτήν την εκπληκτική τρισδιάστατη σάρωση ενός εμβληματικού αιγυπτιακού τεχνουργήματος. Σήμερα μπορείς να το δεις για πρώτη φορά», Λόγος, Νοέμβριος 2019, https://reason.com/2019/11/13/agerman-museum-tried-to-hide-this-stunning-3d-scan-of-an-iconic-egyptian-artifacttoday-you-can-see-it-for-the-first-time/, όπως αναφέρεται στο Claudio Ruiz and Scann, «Reproductions of Public Domain Works Should Remain in the Public Domain», Creative Commons, Νοέμβριος 2019, https://creativecommons.org/2019/11/20/reproductions-ofpublic-domain-works/.

32. Justus Dreyling, Teresa Nobre και Brigitte Vézina, «The Uffizi vs. Jean Paul Gaultier: A Public Domain Perspective», Communia, Οκτώβριος 2022, https://communiaassociation.org/2022/10/25/the-uffizi-vs -jean-paul-gaultier/.

33. Δείτε, π.χ., Μουσείο Βαν Γκογκ, Χρήση και Άδειες Συλλογών Εικόνων, https://www.vangoghmuseum.nl/en/about/organisation/terms-and-conditions/use-andpermissions-of-collection-images.

34. Natalia Mileszyk, «Don't bury κληρονομιά του Chopin under a mountain of IPRs», Communia, Αύγουστος 2016, https://communia-association.org/2016/08/04/dont-bury-chopins-legacymountain-iprs/.

35. Βλέπε για παράδειγμα τη γλώσσα του άρθρου 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά, https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790&from=EN#d1e822-92-1. Δείτε επίσης Αλεξάνδρα Γιαννοπούλου, «Η νέα οδηγία για τα πνευματικά δικαιώματα: Άρθρο 14 ή όταν ο δημόσιος τομέας εισέρχεται στη νέα οδηγία για τα πνευματικά δικαιώματα», Kluwers Copyright Blog, Ιούνιος 2019, http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2019/06/27/the-new-copyright-directive-article-14-orwhen-the-public-domain-enters-the-new-copyright-directive/.

36. Βλέπε Wallace, Andrea and Euler, Ellen, «Επανεξέταση της πρόσβασης στην πολιτιστική κληρονομιά στον δημόσιο τομέα: ΕΕ και διεθνείς εξελίξεις (1 Φεβρουαρίου 2020).» IIC - International Review of Intellectual Property and Competition Law 51, 823-855 (2020), https://ssrn.com/abstract=3575772 ή http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3575772

37. Βλ. π.χ., Brigitte Vézina, «Η ανταπόκρισή μας στη διαβούλευση για την επέκταση όρου πνευματικών δικαιωμάτων του Καναδά», Creative Commons, Μάρτιος 2021, https://creativecommons.org/2021/03/09/our-response-to-canadas-copyright-term-extension-consultation/.

38. Βλέπε, π.χ., LIBER, «Δήλωση LIBER Regarding Out-Of-Commerce Works», Ιούλιος 2022, https://libereurope.eu/article/liber-statement-regarding-out-of-commerce-works/ και Μητρώο Copright, «Ορφανά Έργα και Μαζική Ψηφιοποίηση: Έκθεση του Μητρώου Πνευματικών Δικαιωμάτων, Ιούνιος 2015, «https://www.copyright.gov/orphan/reports/orphanworks2015.pdf (PDF). Για υπάρχοντες πόρους για την αντιμετώπιση του ζητήματος των ορφανών έργων, δείτε π.χ. Europeana, ARROW: https://pro.europeana.eu/project/arrow και EnDOW Επιμελής Αναζήτηση Δημοσιεύσεις, https://diligentsearch.eu/publications/.

39. Cornell University Library, "Όροι πνευματικών δικαιωμάτων και ο δημόσιος τομέας στις Ηνωμένες Πολιτείες", τελευταία ενημέρωση Ιανουάριος 2022, https://guides.library.cornell.edu/ ld.php?content_id=63800150 και Χριστίνα Αγγελοπούλου, "Ο Μύθος της εναρμόνισης ευρωπαϊκού όρου 27 Δημόσιοι Τομείς για τα 27 κράτη μέλη," IVIR, 2012, https:// www.ivir.nl/publicaties/download/IIC_2012_5.pdf (PDF).

40. Flynn, Jacob and Giblin, Rebecca and Petitjean, Francois, «Τι συμβαίνει όταν τα βιβλία εισέρχονται στον δημόσιο τομέα; Έλεγχος της υπόθεσης υποχρήσης πνευματικών δικαιωμάτων σε όλη την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον

Καναδά» (10 Ιουνίου 2019). University of New South Wales Law Journal, Vol. 42, No. 4, 2019, U of Melbourne Legal Studies Research Paper No. 878, https://ssrn.com/abstract=3401684.

41. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ορφανά έργα – Συχνές ερωτήσεις, Οκτώβριος 2012, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_12_743.

42. Julia Fallon και Pablo Uceda Gomez, «Οι δεκαετίες που λείπουν: η μαύρη τρύπα του 20ου αιώνα στην Europeana», Europeana Pro, Νοέμβριος 2015, https://pro.europeana.eu/post/themissing-decades-the-20th-century-black-hole-in-europeana.

43. Βλέπε, π.χ., Pollock, Rufus, «Για πάντα μείον μία ημέρα; Υπολογισμός του βέλτιστου όρου πνευματικών δικαιωμάτων» (19 Ιουλίου 2009). Επιθεώρηση Οικονομικής Έρευνας για Ζητήματα Πνευματικών Δικαιωμάτων, Vol. 6, No. 1, σελ. 35-60, 2009, https://ssrn.com/abstract=1436186; Clark, A., & Chawner, B. (2014). «Περικλείοντας τον δημόσιο τομέα: Ο περιορισμός των βιβλίων δημόσιου τομέα σε ψηφιακό περιβάλλον». Πρώτες ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 21 Δευτέρα, 19(6). https://doi.org/10.5210/fm.v19i6.4975.

44. Αυστραλιανή Κυβέρνηση, Επιτροπή Παραγωγικότητας, «Διακανονισμοί Διανοητικής Ιδιοκτησίας - Έκθεση Διερεύνησης» (2016), Διαπίστωση 4.1, σελ. 131, https://www.pc.gov.au/inquiries/completed/intellectual-property/report/intellectual-property.pdf (PDF).

45. Σχετικά με τον ελεγχόμενο ψηφιακό δανεισμό, βλ. Library Futures, https://www.libraryfutures.net.

46. Βλέπε, π.χ., inDICEs, "Σύνοψη πολιτικής inDICEs: Προς θεσμούς πολιτιστικής κληρονομιάς με επίκεντρο την κοινότητα στην ψηφιακή σφαίρα", Νοέμβριος 2022, https://docs.google.com/ document/d/1BJcqfdbB5lDHQt926YDNpAIwoNjWovzni ( area #3).

47. Δικαιώματα γνώσης 21, «CIPPM για την παροχή έρευνας σε ανοιχτούς κανόνες ως μέρος του Προγράμματος Δικαιωμάτων Γνώσης 21», https://www.knowledgerights21.org/news-story/ cippm-to-deliver-research-into-open-norms-as-part-of-the-knowledge-rights-21-programme/.

48. Βλέπε André Houang Ομάδα Εργασίας Creative Commons της πλατφόρμας πνευματικών δικαιωμάτων για τα δικαιώματα των χρηστών, Νοέμβριος 2021 Creative Commons που μας αρέσει να μοιραζόμαστε το μέσοhttps://medium.com/creative-commons-we-like-to-share/working-group-on-user-rightsposition-paper-9c5e589f1c9b.

49. Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων, «Κλιματική Αλλαγή, Πνευματικά Δικαιώματα και Πολιτιστική Κληρονομιά», Ιούνιος 2020,
https://blog-ica.org/2020/06/12/climate-change-copyright-andcultural-heritage/.

50. Βλέπε π.χ. Η Βρετανική Βιβλιοθήκη, "Γιατί δεν μπορώ να έχω πρόσβαση σε αυτόν τον πόρο διαδικτυακά;" https:// www.bl.uk/help/explore-item-not-available. Δείτε επίσης, EIFL, «Η υπόθεση των πνευματικών δικαιωμάτων «TU Darmstadt», Ιούλιος 2016,
https://www.eifl.net/news/tu-darmstadtcopyright-case-neatly-explained.

51. Βλέπε, Συνθήκη του Μαρακές του WIPO για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δημοσιευμένα έργα για άτομα που είναι τυφλά, με προβλήματα όρασης ή με άλλον τρόπο με ειδικές ανάγκες (Συνθήκη Μαρακές), 2013, https:// www.wipo.int/marrakesh_treaty/en/.

52. EIFL, «Δηλώσεις προς το WIPO SCCR σχετικά με τον τρόπο άρνησης πληροφοριών όταν οι εξαιρέσεις πνευματικών δικαιωμάτων σταματούν στα σύνορα», Νοέμβριος 2016,
https://www.eifl.net/resources/ statements-wipo-sccr-how-information-denied-όταν-copyright-exceptions-stop-border.

53. Αναφέρεται επίσης ως «μέτρα τεχνολογικής προστασίας».

54. Βλέπε π.χ. Dombrowski, Quinn, Rachael Samberg και Erik Stallman. "DSC #14: Γεια σας, DMCA Exemption." The Data-Sitters Club, Μάιος 2022. https://datasittersclub.github.io/site/dsc14.html.

55. Συγγραφείς Συμμαχία, «Σχόλιο Αρχείων Συμμαχίας Συντακτών για την υποστήριξη της νέας εξαίρεσης στην ενότητα 1201 του DMCA για την ενεργοποίηση της έρευνας εξόρυξης κειμένου και δεδομένων», Δεκέμβριος 2020,
https://www.authorsalliance.org/2020/12/15/authors-alliance-files-comment-insupport-of-new-exemption-to-section-1201-of-the-dmca-to-enable-text- and-datamining-research/.

56. IFLA, “Προστασία των εξαιρέσεων κατά της παράκαμψης συμβολαίου”, 2019, https:// www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/exceptions-limitations/documents/contract_override_article.pdf ( PDF).

57. Βλ. Γιαννούμης Γ.Α., Beyene W.M. (2020) Πολιτιστική ένταξη και πρόσβαση στην τεχνολογία: Προοπτικές από κάτω προς τα πάνω για τη νομοθεσία και την πολιτική πνευματικών δικαιωμάτων στη Νορβηγία. Στο: Antona M., Stephanidis C. (eds) Universal Access in Human-Computer Interaction. Εφαρμογές και Πρακτική. HCII 2020. Lecture Notes in Computer Science, vol 12189. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-49108-6_25.
58. Για παράδειγμα, στην Πορτογαλία, το Μαυροβούνιο, το Βέλγιο και το Κουβέιτ, ο νόμος

περί πνευματικών δικαιωμάτων ορίζει ότι (σχεδόν) όλες οι εξαιρέσεις και οι περιορισμοί προστατεύονται από την παράκαμψη συμβολαίου (βλ. IFLA, «Προστασία των εξαιρέσεων κατά της παράκαμψης συμβάσεων», 2019, https://www.ifla.org/wpcontent/uploads/2019/05/assets/hq/topics/exceptions-limitations/documents/ contract_override_article.pdf, σελ. 3). Δείτε επίσης τη θέση πολιτικής της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών, Πνευματικά δικαιώματα | Advocacy, Legislation & Issues (https://www.ala.org/advocacy/ copyright) και Teresa Nobre, "Η εφαρμογή της νέας ΕΕ προστατεύει από συμβατικές και τεχνολογικές παρακάμψεις της εξαίρεσης πνευματικών δικαιωμάτων», Communia, 2019, https:// www. communia-association.org/2019/12/09/implementing-new-eu-protectionscontractual-technological-overrides-copyright-exceptions/.

59. Wakaruk, A., Gareau-Brennan, C., Pietrosanu, P. (2021). «Εισαγωγή της Κλίμακας Άγχους Πνευματικών Δικαιωμάτων». Journal of Copyright in Education and Librarianship, 5(1),1–38, στη σελ. 3. https://doi.org/10.17161/jcel.v5i1.15212© 2021 (CC BY-NC 4.0). (Οι παραπομπές παραλείφθηκαν)

60. Για παράδειγμα: Pictoright v Stadsarchief Rotterdam (2014), https:// uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:GHAMS:2017:523; Stichting Cors van Bennekom v. IISG (2015), https://uitspraken.rechtspraak.nl/ inziendocument?id=ECLI:NL:RBAMS:2015:3231; και Voet/Roovers κατά Erfgoed Leiden (2020), https://www.erfgoedleiden.nl/nieuws/1170-online-plaatsen-oude-foto-sgerechtshof-den-haag-vernietigtuitspraak#:~:text=Roovers%20overle %20in%202000.,75%20per%20foto%20moest%2 0betalen.

61. Βλέπε π.χ. Coad, Samuel, «Ψηφιοποίηση, πνευματικά δικαιώματα και ο τομέας GLAM: Κατασκευή ενός καθεστώτος ασφαλούς λιμένα κατάλληλου για σκοπούς» (6 Σεπτεμβρίου 2019). (2019) 50 VUWLR 1, Victoria University of Wellington Legal Research Paper, Student/Alumni Paper No. 13/2019, Διαθέσιμο στο SSRN: https://ssrn.com/abstract=3449037 .

62. Callison, Camille et al. 2021. «Εμπλοκή με σεβασμό με τις αυτόχθονες γνώσεις: Πνευματικά δικαιώματα, Εθιμικό Δίκαιο και Ιδρύματα Πολιτιστικής Μνήμης στον Καναδά». KULA: Μελέτες Δημιουργίας, Διάδοσης και Διατήρησης Γνώσης 5(1). https://doi.org/ 10.18357/kula.146.

63. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ηθική της ανοιχτής κοινής χρήσης, βλέπε Josie Fraser, «CC Working Group 4 — Πέρα από τα πνευματικά δικαιώματα: η ηθική της ανοιχτής κοινής χρήσης», Creative Commons We Like to Share Medium, 2021, https://medium.com/

creative-commons-we-like-to-share/beyondcopyright-the-ethics-of-open-sharing-a495bb955 69d. Δείτε επίσης, Σύνοψη πολιτικής inDICEs: Προς θεσμούς πολιτιστικής κληρονομιάς με επίκεντρο την κοινότητα στον ψηφιακό τομέα,", Νοέμβριος 2022, https://docs.google.com/document/d/ 1BJcqfdbB5lDHQt926YDNpAIwoNjWo8IniOMRemenditation (#2Remenditation (#2Remenditz) .

64. Οι Αρχές CARE για τη Διακυβέρνηση Ιθαγενών Δεδομένων καθιστούν δυνατή την υιοθέτηση μιας με σεβασμό και προσεκτική προσέγγιση για το άνοιγμα των συλλογών και τον εμπλουτισμό τους με πιο βαθύ νόημα με βάση την αναγνώριση των διαφορών ισχύος και των ιστορικών πλαισίων. Δείτε: https://www.gida-global.org/care. Το Local Contexts, εμπνευσμένο από το Creative Commons, έχει σχεδιαστεί για να ειδοποιεί τους χρήστες σχετικά με πρωτόκολλα κοινότητας που ρυθμίζουν την πρόσβαση, τη χρήση και την επαναχρησιμοποίηση και δίνει στις αυτόχθονες κοινότητες αυτονομία και εξουσία λήψης αποφάσεων να ορίζουν τους όρους κοινής χρήσης. Οι πολιτικές που ισχύουν στο Auckland War Memorial Museum (συζητείται εδώ με το Open GLAM on Medium), το Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa, το Smithsonian Open Access Values Statement και το Australian Museum of Applied Arts and Sciences είναι καλά παραδείγματα ισορροπημένων θεσμικών θέσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με ευαίσθητο περιεχόμενο. Δείτε επίσης: https://www.gida-global.org/care. Το Local Contexts, εμπνευσμένο από το Creative Commons, έχει σχεδιαστεί για να ειδοποιεί τους χρήστες σχετικά με πρωτόκολλα κοινότητας που ρυθμίζουν την πρόσβαση, τη χρήση και την επαναχρησιμοποίηση και δίνει στις αυτόχθονες κοινότητες αυτονομία και εξουσία λήψης αποφάσεων να ορίζουν τους όρους κοινής χρήσης. Οι πολιτικές που ισχύουν στο Auckland War Memorial Museum (συζητείται εδώ με το Open GLAM on Medium), το Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa, το Smithsonian Open Access Values Statement και το Australian Museum of Applied Arts and Sciences είναι καλά παραδείγματα ισορροπημένων θεσμικών θέσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με ευαίσθητο περιεχόμενο. Δείτε επίσης: https://repository.ifla.org/bitstream/ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ 22 123456789/1720/1/ifla-journal-47-3_2021.pdf.

65. Για λεπτομέρειες σχετικά με την υπόθεση του Deep Forest, βλέπε Brigitte Vézina, «Είναι μέσα ή είναι έξω; Παραδοσιακές πολιτισμικές εκφράσεις και ο δημόσιος τομέας: επιπτώσεις για το εμπόριο» στο Christophe B Graber, Karolina Kuprecht & Jessica C Lai, επιμ., Διεθνές Εμπόριο Ιθαγενούς Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Νομικά και Πολιτικά Θέματα(Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2012) 196 στο 197. Εικόνες (όλες περικομμένες) • The Artist's Garden at Saint-Clair by Henri-Edmond Cross, The Metrolplitan Museum; Δημόσιος Τομέας, https://images.metmuseum.org/CRDImages/dp/original/ DP805782.jpg • Εικόνα από το

«Amérique du Sud. Trois ans chez les Argentins ... Illustrations de Riou, etc» του Romain d'Aurignac, σελ. 367, The British Library; Δημόσιος τομέας, https:// explore.bl.uk/primo_library/libweb/action/ search.do?cs=frb&doc=BLL01014871143&dscnt=1&scp.scps=scope:(BLCONTENT)&frbg=&tab=local_tab&srt=rankde&ct =true&tb=t&indx=1&vl(freeText0)=014871143&fn=search&vid=BLVU1nson; • Χορευτές Μπαλέτου του Henri de Toulouse-Lautrec, Art Institute Chicago. CC0, https:// www.artic.edu/artworks/9148/ballet-dancers • Σκακιστικό σετ 12th Century, The Metropolitan Museum; Δημόσιος Τομέας, https:// www.metmuseum.org/art/collection/search/452204

Ευχαριστίες

Αυτός ο οδηγός γράφτηκε από την κοινότητα Creative Commons. Ιδιαίτερες ευχαριστίες απευθύνονται στην ομάδα συντονισμού: Brigitte Vézina, Διευθύντρια Πολιτικής και Ανοιχτού Πολιτισμού, Creative Commons. Maarten Zeinstra, CC Ολλανδία; Shanna Hollich, CC Η.Π.Α. Emine Yildirim, KU Leuven και Camille Françoise, πρώην Υπεύθυνη Open Culture, Creative Commons. Layout από τον Connor Benedict, Συντονιστής Ανοιχτού Πολιτισμού στο Creative Commons.

Συνεισφέροντες της Κοινότητας (με αλφαβητική σειρά): Susanna Anas (CC Finland); Mohammed Awal Alhassan (Διευθυντής Επικοινωνίας, Dagbani, Ομάδα χρηστών Wikimedians); Jennifer Bauer; Deborah De Angelis (CC Ιταλία); Maria Drabczyk (Centrum Cyfrowe); Giovanna Fontenelle (Γενική Συντονίστρια, Υπεύθυνη Προγράμματος CC Brasil +, GLAM and Culture, Ίδρυμα Wikimedia); Josie Fraser (National Lottery Heritage Fund); Alison Guzman (Διευθύντρια Ανάπτυξης, MHz Foundation / Επιμελήτρια). Purity Kavuri Principal (Βιβλιοθηκονόμος, Υπηρεσία Εθνικής Βιβλιοθήκης της Κένυας). Ellen van Keer (meemoo); Ana Lazarova (CC Βουλγαρία); Melissa Levine (Διευθύντρια, Γραφείο Πνευματικών Δικαιωμάτων, Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν). Suzanna Marazza; Marta Malina Moraczewska; George Oates (Ίδρυμα Flickr); Ngozi Perpetua Osuchukwu (Βιβλιοθηκονόμος/Συντονιστής, Wikimedia, Δίκτυο Anambra); Katie Prichard; Abigail Ricklin; Adam Rountrey; Sadik Shahadu (MHz Foundation / Curatinist); Sandra Soster (GLAM and Culture, Wiki Movimento Brasil); Alek Tarkowski (Open Future); Andrea Wallace (Πανεπιστήμιο του Έξετερ); Michael Whitchurch (OER & Media Literacy Librarian, Brigham Young University); Björn Wijers (Burobjorn.nl); Stephen Wyber (IFLA); Jennifer Zerkee (Ειδικός πνευματικών δικαιωμάτων, Πανεπιστήμιο Simon Fraser)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Ή ΣΧΟΛΙΑ; Επικοινωνήστε μαζί μας και ενημερώστε μας! Στείλτε email στο info@creativecommons.org και μοιραστείτε τα σχόλιά σας μαζί μας.